

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. rugpjūčio d. Nr. 21RE- (AG-587/05-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjui X, atsakovo Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovui Tomui Baranauskui, viešame Komisijos posėdyje nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo pareiškėjo X skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas X prašo panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir VMI, Inspekcija) 2024-06-19 sprendimą Nr. (23.31-08)-483-99771 išieškoti laiku nesumokėtas baudas už administracinius nusižengimus iš turto FR0497 (toliau – Sprendimas).

Paaiškino, kad VMI Sprendimą priėmė remdamasi Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus (toliau – VDI) 2024-03-19 priimtu nutarimu administracinio nusižengimo byloje (toliau – Nutarimas), kuriuo pareiškėjui buvo skirta 3000,00 Eur bauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK). Pareiškėjas 2024-05-20 Vilniaus miesto apylinkės teismui per VDI pateikė skundą dėl Nutarimo ir buvo užvesta administracinio nusižengimo byla. Byloje kilus skundo priėmimo ir termino jį pateikti atnaujinimo klausimui, Vilniaus apygardos teisme buvo užvesta administracinio nusižengimo byla. Šiose bylose sprendžiamas pareiškėjo pateikto skundo priėmimo klausimas. Šios dvi administracinės bylos buvo užvestos ne todėl, kad pareiškėjas beatodairiškai ginčytų Nutarimą ir visus su juo priimamus sprendimus, o todėl, kad Nutarimu jam pritaikyta sankcija yra per didelė finansinė našta. Pareiškėjas pateiktame skunde išdėstytais motyvais ir argumentais prašo paskirtą baudą sumažinti iki 500,00 Eur dydžio ir jos mokėjimą išdėstyti dalimis.

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 105 straipsnio 3 dalis numato, kad teisę priverstinai išieškoti laiku nesumokėtą baudą už administracinį nusižengimą mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai pasibaigia ANK 675 straipsnyje numatytas baudos sumokėjimo terminas. ANK 675 straipsnio 2 dalis numato, kad administracinė atsakomybėn traukiamas asmuo baudą turi sumokėti ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o apskundus nutarimą skirti baudą, - ne vėliau kaip per keturiasdešimt kalendorinių dienų nuo nutarties, kuria skundas nepatenkintas, išsiuntimo ar išdavimo dienos. Pareiškėjas skundą dėl Nutarimo pateikė 2024-05-20, t. y. dar iki skundžiamo Sprendimo priėmimo dienos. Taip pat šiai dienai nėra įsiteisėjusios nutarties, kuria skundas būtų nepatenkintas ar atsisakyta jį priimti. Taigi, pareiškėjas Nutarimą skirti jam baudą apskundė, tačiau šiai dienai nėra žinomas skundo (ne)patenkinimo

klausimas. Atsižvelgiant į tai bei, vadovaujantis MAĮ 105 straipsnio 3 dalimi ir ANK 675 straipsnio 2 dalimi, VMI negalėjo priimti Sprendimo. VMI tokį sprendimą turi teisę priimti, kai bus priimtas galutinis sprendimas dėl pateikto skundo administracinio nusižengimo byloje.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje yra pasisakyta ir kartu konstatuota, kad „*VMI ginčijamą Sprendimą išieškoti iš pareiškėjo Nutarimu paskirtą baudą priėmė jau tuo metu, kai pareiškėjas buvo padavęs skundą dėl Nutarimo panaikinimo teismui ir teismas dar nebuvo išnaginėjęs pareiškėjo skundo, o tai pažeidžia minėtas MAĮ 105 straipsnio 3 dalies ir ANK 675 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuriomis vadovaujantis VMI 2018 m. sausio 18 d. neturėjo teisės priimti Sprendimą išieškoti Nutarimu paskirtą baudą, nes dar nebuvo suėjęs baudos sumokėjimo terminas. Nustaćius šią aplinkybę, VMI Sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu, dėl to ši administracinė teisės aktų yra pagrindas panaikinti“ (2019-06-19 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2037-556/2019). Taip pat LVAT yra konstatuota, jog „*aplinkybės, kad ginčijamas VMI Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, nepaneigia ir tai, kad VMI nežinojo apie pareiškėjo paduotą skundą dėl Nutarimo panaikinimo teismui, kadangi gero administravimo principas, kuris kaip viešojo administravimo subjektui taikytinas ir VMI, reikalauja, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, dirbtų rūpestingai ir atidžiai, veiktų taip, kad būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų“ (2015-07-09 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015, 2019-06-19 sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2037-556/2019) (b. l. 1–3).**

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundą, paaiškino, kad nepaisant to, kad atsakovė sustabdė skundžiamo sprendimo vykdymą, jo sąskaitos yra areštuotos.

Inspekcija su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad VMI iš Administracinių nusižengimų registro (toliau – ANR) 2024-03-19 gavo pranešimą, kad VDI 2024-03-19 Nutarimu pareiškėjui buvo skirta 3 000 Eur bauda už administracinį nusižengimą (toliau – AN), baudos sumokėjimo terminas – 2024-05-01. Apie paskirtą baudą paskyroje Mano VMI pareiškėjui susipažinti 2024-05-09 buvo įkeltas pranešimas. Vykdamas baudos išieškojimą, 2024-06-19 priimtas Sprendimas išieškoti laiku nesumokėtas baudas (išieškoti 2 768,06 Eur; 231,94 Eur įskaityta iš deklaruotos mokesčio permokos). Sprendimą vykdo antstolis. Atsižvelgus į gautą informaciją apie vykstantį ginčą dėl termino Nutarimui apskūsti atnaujinimo, 2024-07-23 priimtas sprendimas Nr. (23.31-08) 483-120241 sustabdyti Sprendimo vykdymą.

Vadovaujantis MAĮ 105 straipsnio 3 dalimi, VMI teisę priverstinai išieškoti laiku nesumokėtą baudą už AN mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai pasibaigia ANK 675 straipsnyje numatytas baudos sumokėjimo terminas (per 40 kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o apskundus nutarimą skirti baudą, – per 40 kalendorinių dienų nuo nutarties, kuria skundas nepatenkintas, išsiuntimo ar išdavimo dienos). ANK 676 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad tuo atveju, jeigu pažeidėjas nesumoka baudos per nustatytą terminą, nutarimas skirti baudą pateikiamas vykdyti priverstine tvarka. ANK 676 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad baudą priverstinai išieško antstoliai Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (toliau – CPK) nustatyta tvarka. ANK 668 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad institucijų (pareigūnų) nutarimai, priimti AN bylas išnaginėjus ne teismo tvarka, turi būti vykdomi suėjęs jų apskundimo terminui. ANK 668 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad nutarimas skirti baudą turi būti priverstinai įvykdomas pasibaigus šio kodekso 675 straipsnio 2 dalyje nustatytam jo įvykdymo terminui.

Nėra ginčo, kad pareiškėjas nėra sumokėjęs paskirtos baudos per ANK 675 straipsnio 2 dalyje numatytą 40 kalendorinių dienų terminą. Pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtinta, kad šiuo metu administracinėje byloje yra kilęs ginčas dėl termino Nutarimui apskūsti atnaujinimo, o ne dėl Nutarimo teisėtumo. Suėjęs Nutarimo apskundimo terminui, jis yra laikomas galiojančiu ir vykdytinu iki kol administracinis teismas jį panaikins ar sustabdys jo galiojimą. Pareiškėjas į bylą nepateikė duomenų, kad Nutarimo galiojimas būtų sustabdytas pritaikius reikalavimo užtikrinimo priemones administracinėje byloje, todėl nepagrįstai teigia, kad VMI neturėjo teisės priimti

Sprendimo. Galiojant Nutarimui ir pareiškėjui nesumokėjus skirtos baudos, VMI pagrįstai priėmė Sprendimą, kurio panaikinti nėra teisinio pagrindo (b. l. 39–41).

Komisijos posėdyje atsakovės atstovas palaikė atsiliepimo argumentus, prašė skundą atmesti, paaiškino, kad antstolis yra informuotas, kad skundžiamo sprendimo vykdymas yra sustabdytas, dėl sąskaitų arešto reikėtų aiškintis su juo.

Skundas atmestinas

Pareiškėjas skundžia ir prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą išieškoti laiku nesumokėtą baudą už AN iš turto (b. l. 4–5; 48–50).

Sprendimas priimtas vadovaujantis MAĮ 33 straipsnio 8 punktu (kuriame numatyta, jog mokesčių administratorius (jo pareigūnas), atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę priverstinai išieškoti iš asmenų mokesčines nepriemokas) ir 106 straipsnio 2 dalimi (kurioje nurodyta, kad ANK nustatyta tvarka priimti *nutarimai skirti baudas priverstine tvarka vykdomi pagal ANK 676 straipsnyje nustatytas procedūras*). MAĮ 106 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta, jog nepriemoka priverstinai gali būti išieškoma *priimant sprendimą dėl priverstinio jos išieškojimo* iš mokesčių mokėtojo turto; šį sprendimą vykdo antstoliai CPK nustatyta tvarka. ANK 676 straipsnyje įtvirtinta, kad *jeigu pažeidėjas nesumoka baudos per šio kodekso 675 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą, nutarimas skirti baudą pateikiamas vykdyti priverstine tvarka* (1 dalis). Baudą priverstinai išieško antstoliai CPK nustatyta tvarka (2 dalis). ANK 675 straipsnyje nustatyta, kad nutarimus skirti baudą vykdo VMI, antstoliai šiame kodekse, CPK, MAĮ nustatyta tvarka (1 dalis). Administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo baudą turi sumokėti ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o apskundus nutarimą skirti baudą, – ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo nutarties, kuria skundas nepatenkintas, išsiuntimo ar išdavimo dienos (2 dalis). MAĮ 105 straipsnio 3 dalyje taip pat numatyta, kad teisę priverstinai išieškoti *laiku nesumokėtą baudą už AN mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai pasibaigia ANK 675 straipsnyje numatytas baudos sumokėjimo terminas*. Tuo atveju, kai baudos už AN mokėjimas buvo atidėtas ar išdėstytas šio Įstatymo ar ANK nustatyta tvarka, teisę priverstinai išieškoti nesumokėtą baudą už AN mokesčių administratorius įgyja kitą dieną po to, kai nutraukiama mokesstinės paskolos sutartis arba pasibaigia baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo, atidėjimo ar išdėstymo terminas.

Nurodytas teisinis reguliavimas reiškia, jog paskirta bauda už AN asmens privalo būti sumokėta per 40 kalendorinių dienų nuo nutarimo skirti baudą išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o per šį terminą baudos nesumokėjus (ir nutarimo skirti baudą neapskundus) VMI įgyja teisę priverstinai išieškoti baudą jau sekančią dieną suėjus jos mokėjimo terminui. Priverstinis išieškojimas vykdomas per antstolį.

Nagrinėjamu atveju baudą pareiškėjui skyrė ne VMI, o kita institucija (VDI), kuri atitinkamai atsakinga už informacijos apie baudą pateikimą ANR. Kaip nurodoma ANR, iš kurio VMI gauna duomenis, Nutarimas priimtas 2024-03-19, įsigaliojimo data – 2024-04-08, baudos sumokėjimo terminas – 2024-05-02 (b. l. 42–43). Duomenų apie Nutarimo apskundimo ANR nėra. Pareiškėjui per portalą Mano VMI taip pat buvo siunčiamas (įkeltas) 2023-05-08 pranešimas apie nesumokėtus mokesčius (baudos 2768,06 Eur likutį), nurodomas baudos sumokėjimo terminas – 2024-05-01 bei prašoma nedelsiant sumokėti išiskolinimą; nesumokėjus per 14 kalendorinių dienų, išieškojimas bus perduotas vykdyti antstoliui. Minėtą pranešimą pareiškėjas perskaitė 2024-05-10 (b. l. 45–47).

Byloje taip pat pateikti duomenys, jog pareiškėjas 2024-05-20 skundą Vilniaus miesto apylinkės teismui dėl Nutarimo pakeitimo (baudos dydžio sumažinimo) bei nuobaudos išdėstymo lygiomis dalimis 24 mėnesių laikotarpiui pateikė jau pasibaigus 2024-03-19 Nutarimo apskundimo terminui, kartu su prašymu atnaujinti Nutarimo apskundimo terminą (b. l. 13–17). Minėtam teismui netenkinus prašymo dėl skundo padavimo termino atnaujinimo (be kita ko, konstatuojant, kad Nutarimas pareiškėjui buvo išsiųstas laiku ir tinkamai), pareiškėjas pateikė skundą Vilniaus apygardos teismui (administracinio nusižengimo byla) (b. l. 18–26). Vilniaus

apygardos teismas 2024-07-26 nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024-05-30 nutartį panaikino, atnaujino įstatyme nustatytą terminą dėl VSD 2024-03-19 nutarimo apskundimo ir perdavė pareiškėjo skundą nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui (b. l. 63–68)

Taigi Inspekcijos 2024-06-19 Sprendimas priimtas pasibaigus tiek Nutarimo apskundimo terminui (taigi jau įsiteisėjus Nutarimui), tiek baudos sumokėjimo terminui, o tai, kad pareiškėjas praleidęs terminą pateikė skundą teismui dėl Nutarimo, nereiškia, jog VMI negalėjo priimti sprendimo dėl priverstinio išieškojimo. Tokiu būdu Komisija daro išvadą, jog VMI teisėtai ir pagrįstai 2024-06-19 priėmė Sprendimą, kuriuo nusprendė priverstinai išieškoti baudą.

Komisija papildomai pažymi, jog Inspekcija pateikė į bylą 2024-07-23 sprendimą Nr. (23.31-08) 483-120241, kuriuo, vadovaudamasi MAĮ 110 straipsnio 3 dalimi (pagal kurią mokesčių administratorius, vadovaudamasis protingumo ar ekonominio tikslingumo kriterijais, turi teisę savo iniciatyva stabdyti mokesstinės nepriemokos priverstinio išieškojimo procedūras), Inspekcija nusprendė sustabdyti ginčijamo 2024-06-29 Sprendimo vykdymą (nurodoma laikinai neišieškoma suma – 2768,06 Eur) (b. l. 51–52). Taigi Inspekcija atsižvelgė į pareiškėjo skunde Komisijai nurodytas aplinkybes, bei laikinai sustabdė Sprendimo vykdymą. Kaip paaiškino Komisijos posėdžio metu Inspekcijos atstovas, Sprendimo vykdymas buvo sustabdytas būtent dėl to, kad gauta informacija apie Nutarimo apskundimą teismui, taigi Sprendimo vykdymas sustabdytas iki bus priimtas galutinis sprendimas teisme.

Apibendrinant, pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimo remiantis skunde nurodytais motyvais Komisija nenustatė.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė
Komisijos nariai

Ingrida Sabaliauskienė
Eglė Bilevičiūtė
Vytautas Kurpuvasas